

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exhortationes|| Ad|| Religiosos

Dirckinck, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1704

De obedientia cœca. Thema. Surrexit autem Saulus de terra, apertisque oculis nihil videbat. Act 9.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51834)

REGULA XXXV.
DE OBEDIENTIA COECA.
EXHORTATIO
IN REGULAM XXXV.

Explicat obedientiam cœcam.

T H E M A.

Surrexit autem Saulus de terra, apertisque oculis nihil videbat. Act. 9. 8.

V E L

Omnis sententia & iudicium nostrum contrarium cœcâ quadam obedientiâ abneganda. Reg. 35.

Bedientia cœca, à Sanctis Basilio, Benedicto, Bernardo, Climaco, Bonaventura, Laurentio Justiniano, Dorotheo, aliisque Patribus, tantopere commendata, normam & formam praecharissimam. S. Apostolus Paulus nobis exhibet Act. 9. At enim in itinere Damascum versus, subitâ luce circumfulgente, quasi fulmine ictus, in terram prostratus, cœcitate percussus, apertisque oculis nihil videns exclamabat: *Domine quid me vis facere?* cœca enim obedientia, nihil aliud novit proferte, quam hoc unum: *Domine quid me*

vis facere. Hæc Apostoli verba expendens S. Bernardus serm. de Convers. S. Pauli, in hæc voces erumpit: *O verbum breve! sed plenum, sed vivum, sed efficax, sed dignum omni acceptione: Domine quid me vis facere?* Ad hujus Apostoli imitationem, quilibet religiosus, & in primis de Societate, qui vitam proficitur Apostolicam: bina ista in Gentium Doctore amuletur, 1. Ut in Superiorum suorum jussis, oculos apertos gerat. 2. Ut sit cœcus & nihil videns, & in omnibus imperiis, id unum dicat: *Domine quid me vis facere?* Quo autem pacto, hæc duo combinanda sint, & præstanda, in præsentiarum declarabimus.

I. Primum ad obedientiam cœcam & simplicem requisitum, est, oculis

Rrr 2

I.
Obediens
sit apertis
oculis &
videns.

esse apertis; ut erat Saulus: non igitur penitus sit cæcus, verus obediens; sed in quibusdam oculis sit apertis: nam 1. Intueatur & cognoscat, necesse est personam Superioris mandantis, noveritque eundem sibi à Deo assignatum esse, tanquam suum Vicarium, cujus verba, seu oracula, ab ipso edita, respiciat atque excipiat. Deinde apertis sit oculis, ac probè perspiciat, Superiorem à Deo sibi commissum esse tanquam Rectorem, Ducem, Gubernatorem, & Patrem, cujus ope, Divina Providentia ipsum regere atque ad beatitudinem æternam deducere cupiat; adeoque certò sibi persuadeat, Superiorem vivum esse Numinis supremi instrumentum, quo mediante ipsum moveat, huic illive muneri, vel operi applicet, & ad utilitatem obediens verba & jussa inspiciat, suggerat, ordinet aut permittat. 2. *Apertis oculis* rectè cognoscat, quid jubeatur, aut mandetur, pro meliore executione: simulque videat, non esse peccato obnoxium, quod præcipitur; sed licitum & honestum; si enim manifestè cum peccato conjunctum foret, minimè parendum esset veluti Apostolorum Princeps tradit: *Oportet Deo magis obedire, quam hominibus.* Act. 5. 29. 3. *Apertis oculis* cernat, obediens motivum, scilicet voluntatem divinam: ad alias autem causas, ratio nescitque investigandas oculos non aperiat, sed elaudat.

Tria verò ista *oculis apertis* intueri discat à Saulo, prostrato & cæcutiente; is enim 1. Mandantis personam cognovit: Audiens enim allapsam è

cælo vocem: *Saule, Saule, quid me persequeris?* illico reposuit: *Quis tu Domine?* Atque ubi andivit: *Ego sum IESUS Nazarenus, quem tu persequeris.* Mox credidit, ac paratum se obtulit, dicens: *Domine quid me tu facere?* 2. Intellexit mandatum, & voluntate Christi jubentis, perterritus, illud explevit, dixit enim illi: *Sorge & surrexit: ingrediere civitatem, Damascum; & ingressus es: Vade ad Ananiam; perrexit jussu instructionem ab ipso accipere: Ibi dicitur tibi, quid te oporteat facere.* Accepit jussu obedire fidei, paruit: & ex Saulo Paulus, ex lupo agnus, ex persecutore evasit Apostolus.

Imitemur Dilectissimi, luculentum hoc Apostoli exemplum, & in his tribus personarum, re, causâ videndis obediens oculis apertos geramus; in aliis minimè; neque enim id Saulus solum exemplo, sed & Paulus postmodum verbo docuit ad Ephel. 6. *Servi obedite Dominis vestris carnalibus cum timore & tremore, in simplicitate cordis vestri, non ad oculum servientes, quasi hominibus placentes; sed ut servi Christi facientes bonam voluntatem Dni ex animo, cum bona voluntate servientis sicut Domino.* Ubi servus præcipit in personâ Domini, Christum, & pro motivo obediendi, Christi voluntatem intueri. Quod si hoc Apostolus à servis secularibus, erga Dominos etiam ethnicos & improbos postulat; quid exiget à Religiosis?

II. Alterum cæcæ obediens re-
quiritur est cæcitas, ut nimirum obediens sit cæcus, nihil videns, veluti
Saulus.

Saulus nihil videbat. Act. 9. idque non tantum oculis corporeis; sed etiam oculis mentis; non vidit multa, quae videre & obmovere potuisset, contra Christi mandatum; pericula praesentia, sibi imminentia à Judæis ac Principibus, si jussioni obtemperaret. Sed horum nihil videbat, & cæcæ omnia injuncta præstitit: quidquid sibi decemum sinistri inde eveniret. Patri modo Religiosus, subditus.

1. In persona Superioris nihil videtur, & sic cæcus in discernendis Superioris qualitatibus ac talentis; utrum virtute an vitio; doctrinâ, an ignorantia, prudentiâ & discretione, an imprudentiâ notetur. Clarè id exponit præclarissimus Scriptor Joannes Lanspergus, Christum inducens loquentem: *Ne respicias ad hominem, qui meâ ordinatione est Superior; quam doctus, quamve idoneus sit, non advertas, nec pensas; sed hoc tantum respicias, quod meâ tibi providentiâ datus est Superior, per quem ego te volo regere.* Obedivit David Sauli impio, & reprobum eundem Samuel honoravit: ac proinde superbus est, qui Superiorem licet perversum honore & obedientiâ non prosequitur.

2. Quemadmodum in persona imperante, ita & in re imperata discutienda, obediens Religiosus sit cæcus & nihil videat: nempe utrum res conveniens sit, an inconveniens; expediens & utilis, an non expediens, & noxia; grata, an ingrata, honorifica, an vilis; gravis an levis, in omnibus ejusmodi, judicium proprium abnegandum est. *Nescit judicare, quisquis perse-*

ctè didicerit obedire, ait S. Gregorius in L. 2. Reg. c. 4. & Doctor Mellissius in Tract. de vit. solit. *Perfecta, ait, obedientia est indiscreta; hoc est non, discernit, quid vel quare precipiatur; sed ad hoc tantum nititur, ut cæcis oculis fideliter & humiliter fiat, quod à majore precipitur.*

3. Cæcus quodque sit, in præcepti causis indagandis; utrum causa justa & magni momenti, an exigui precipientem moveat; utrum ex amore, an passione Prælati imperet; utrum commodum commune, an privatum & proprium spectet, utrum tuam, an divinam gloriam intendat, verus obediens non dijudicat. Rectè S. Joannes Climacus gradu 4. obedientiam cæcam describit: *Obedientia, inquit, est inexaminaus atque indiscussus motus, spontanea mors, vita curiositate carent, securum periculum, tuta navigatio, confectum dormiendo iter. Obedientia est sepulchrum voluntatis, nihil resistit, nihil discernit. Obedientia est dispositio discretionis, inter divitias discretionis.*

In veteri lege luculentum & quidem geminum legimus exemplum cæcæ hujus obedientiæ in Patriarcha Abraham & quidem 1. Genesis c. 12. jubetur exire è patriâ sua in terrâ ignotam & procul distitam: *Egredere de terra tua & vade in terram, quam monstraverò tibi.* Putant Pererius in Gen. c. 12. & Vasquez hic. Abraham distinctè non scivisse, eundem sibi esse in terram Chanaan. Abulensis verò Olesster & Ribera hic censent illum id scivisse, quia disertè dicitur Gen. 11. 31. *Tulit Thare & Abraham filium suum & Lot,*

& Lot, & Syri, & eduxit eos de Ur Chaldaeorum, ut irent in terram Chanaan. Et Gen. 12. Egressi sunt, ut irent in terram Chanaan. Verum utrovis modo intelligatur, excellentem obedientia caeca actum praestitit Abraham: licet enim scivisset sibi proficiscendum in Chanaan, ignoravit tamen, in quam partem aut plagam vastissima ejus terra, sibi pergendum foret, non secus ac si quis ex Italia juberetur proficisci in Germaniam aut Hispaniam; & nesciret, in quam partem abeundum foret. S. Paulus de illo loquens ad Hebr. 11. 8. Fide Abraham obedivit, in locum exire, quem accepturus erat in hereditatem; obedivit, exiit, nesciens quò iret. O cecum, fidei luminibus inclutum! exclamat, Orator aureus, exiit nesciens quò iret, praclarè & laudabili caecitate praeditus. Sed quæ, inquis, est ista prudentia? Quid enim si ad barbaras nationes eundum? Obedientis parùm interest, non est illi oculus qui ista spectet, est illi oculus caelestis, quo utitur. Ego, inquit ille Isaia voce, ante te ibo. c. 45. Ego ducam, & hoc obedienti

sufficit. Alterum æquè, imò & magis admirandum obedientia caeca exemplum, idem Patriarcha praebuit, dum jussus fuit immolare unigenitum & dilectissimum filium suum. Gen. 22. Dicere enim potuisset: Domine paratus sum, quod jubes exequi, verum non possum non tibi revocare in memoriam, quod is, quem mactari jubes, Isaac ille est, in quo & benedicendas gentes, & mihi vocandum semen spondidisti. Vide quid imperes, ego jam illum sacrifi-

co. Haud ita deliravit, duxit illum eduxit gladium & quod his majus est, non solum non exhorruit fieri caecifex filii, sed admittendo filium, sicut posteritatis ex filio non amittit. Non putavit poenituisse consilii sui Deo, nec jam nolle in Isaac propagandam posteritatem suam: sed & illum morti, & ex illo prodituros, qui viverent, summissimè credidit. *Contra spem in se non credit, clamat, mirabundus Paulus Rom. 4. 8. Unde & pergens in admiratione ait: In promissione etiam Deo non hesitavit dissidentia; sed confortatus est fide, dans gloriam Deo: plenissimè fides, quia quaecunque promissit, potens est & facere.* O verè obedientiam caecam sed apertis oculis; quibus & Preceptum Dei mandantis, agnovit, & mandatum perspicue cognovit, & vocem Dei voluntatem, impellentem & noventem sensit: ad alia cæcus.

Aliud obedientia caeca spei proponit nobis Samuel Propheta 1. Reg. 9. 16. quem sanè domini mandatum tam impigrè adimpletè, in tanta rationū contrariarum procella, qui non obstupescat? Dixerit enim Deus se ad illum transmissurum virum, non modo, quem ungeret in Regem, sed & quem nosset populi futurum Redemptorem, hostibus prostrigatis. Et videt ante te agasomem, rudem, agrestem, pannosum. Et nihilominus non interrogat, an unquam arma traxerit, num militaverit aliquando; sed eum confestim ungit, & de domini predicta & veritate minimè dubius, victricias ei ominatur: *Et liberabit populum suum, de manibus inimicorum ejus.* 1. Reg. 10. 1. Et

10. 1. *Et cuius erunt optima quaque
Israel? Nonne tibi, & omni Domui
Davidus? 1. Reg. 9. 20. Quare Sa-
muel, non conversus ad Dominum
ait: Domine, hiccine est, quem re-
gno destinasti & triumphis? nunquam
in Senatu confedit; ut scepro alluel-
ceret; nunquam acinacem eduxit, ut
palmis meteret, Itane ab afinis ad-
sultum? ex agasone dictator, imò
& triumphator? ex ultima tribu, gen-
tus cupit? Domine, quis creder audi-
tui nostro, quando te dictante, Jacob,
tribus Juda Sceptrum spondit, &
nunc postrema tribuum Reges dat.
Non hæc cogitavit; sed statim Dei
reveritus oraculum, ea credidit, quæ
naturæ vires omnino excedebant. Pari
ratione verus obediens vocem Super-
ioris, tanquam Divinum oraculum
litteatur & exequatur.*

Nec desunt in nova lege illustra-
tæ obedienciæ specula: Apostoli
Petrus & Andreas vocati à Christo,
non hastrantes, non solliciti, unde
viverent, non considerantes, quomodo
redes homines, prædicatores fieri pos-
sent, sine mora secuti sunt Christum:
idem est in Joanne & Jacobo filiis Ze-
bedæi, quin & cæcus Evangelicus
Joan. 9. 6. exemplum præbet: quem
cum Dominus illuminare vellet, fecit
pauxillum lutæ, *Et liniens super oculos
ejus, iussit ipsum ire ad natatoriam
Silvæ, ibique lavari. Videri poterat
res hæc à ratione valde aliena; siqui-
dem lutum oculis impositum, visui
potius officeret, quàm prodesset, &
lavare in aqua, in qua sæpe frustra la-
verat, nihil ad tollendam cæcitatem*

conferebat, incidere item oculis luto
obtectis per populosas plateas, homini
adulto dedecori erat, nihilominus,
abnegans cæcus iudicium suum, abiit
ad fontem & lavit, simpliciter injun-
cta peragons, atque ita visum perfe-
ctè recepit.

Ne autem recentiora quoque cæcæ
obedienciæ exempla decesse videantur,
adjungam, quod uni è Societate nos-
tra accidit. Fuit is Alphonsus Rode-
riquez Coadjutor ad Marthæ munia
destinatus. Hic, ut refertur in ejus vita
impresa, explorandæ obedienciæ gra-
tiâ, iussus est aliquando ire ad Indos:
è vestigio ut erat in domestica tunica,
ire incepit, atq; ab janua revocatus, ro-
gatusque, quò sine pallio exire domo,
& sine publicis literis ingredi iter au-
deret? aut quò denique iturus esset
torus disclusus mari? Respondit, sibi
de pallio & literis nihil fuisse impera-
tum, iturum se porrò fuisse ad litus,
tum si quæ occurrisset navis, conscen-
surum illico; quòd si nulla esset in
promptu, mare ipsum collo tenus in-
gressurum, cætera Deo permissurum,
cujus scilicet nutu agerentur Superio-
res, & ipse quoque obediens agere-
tur, ulteriora quætere non esse per-
fecti obsequii. En cæcam obedienci-
am, quæ nec horret maria irata; nec
pericula refugit, nec regiones quan-
tumvis barbaras, nec aliud quidvis
timet, aut amat; sed unum illud, quod
obediencia dedit: quia scilicet in ea
est, ut lutum in manu figuli, ut ferrum
in officina fabri, quod tundi & pari-
atur & contundi, fingique formas in
omnes.

Atque

Atque hæc est obedientia, quam S. Ignatius à filiis suis requirit; Ut *proprium iudicium, cæcâ quâdam obedientiâ abnegemus.* Reg. 35. Ubi prolixius, omnia obedientiæ perfectæ requisita insinuat; dum ait: *Ad eum scopum vires omnes ac intentionem in Domino convertamus, ut sancta obedientia omni ex parte perfectâ sit.* At in quibus ea mox subiungit: 1. *Tum in executione.* 2. *Tum in voluntate.* 3. *Tam in intellectu.* 4. *Cum magna celeritate.* 5. *Spirituâli gaudio.* 6. *& perseverantiâ, quidquid nobis injunctum fuerit obeundo.*

At quo medio id à nobis impetramus? illico subtexit: *Omnia iusta esse nobis persuadendo, quæ injunguntur: omnem sententiam & iudicium nostrum, cæcâ quâdam obedientiâ abnegando.* Nostrium enim iudicium à sensibus & rationibus humanis pender, in quibus facillè error obrepit, obedientia verò procedit ex principio supernaturali, atque ex causis Deo, non mihi, nec fortè Superiori, notis. Quare huiusmodi obedientia rectè à Cassiano nuncupatur, obedientia sine discussione, sine examine, neque enim mandati causas indagat. A Sancto autem Basilio obedientia simplex appellatur: quemadmodum oves simpliciter Pastorem suum sequuntur, eisdemque obediunt, quocumque eas duxerit, sive ad orientem, sive ad occidentem, sive ad pratium pingue, sive ad macrum. Atque hæc obedientia omnibus quidem Societatis nostræ, & cuiusvis alterius Ordinis Religiosis convenit; sed vel maxime Tyroni-

bus; tum ut addiscant, tum ut assuecant perfectæ obedientiæ, ejuisque prelatum habitum acquirant. Unde, Bernardus Epist. ad Fratres de Monte Dei scribit: Nam *Novitium prudentem, incipientem sapientem, omniaque indigentem, in cella diu posse consistere, in congregatione durare (moraliter loquendo) impossibile est. Quid igitur faciet? Respondet Bernardus: Stultus fiat, ut sapiens. Rom. 4. 18. Et hæc sit omnia eius discretio, ut in hoc nulla ei sit discretio: et hæc omnis eius sapientiâ sit, ut in hac parte nulla ei sit. Nam scire, quare hoc fiat, vel faciendum sit, Superioris est discernere, subditorum obedire.*

Quare, Dilectissimi, instar Pauli Apostoli 1. apertos habeamus oculos, non ad iudicandum, discernendum causas mandati; sed ad intelligendum ac videndum, Superiorem Dei vicarium & instrumentum esse, ad regendum nos datum, deinde rem demandatam probe perspiciamus, eamque nulli obnoxiam peccato cernamus. 2. Cæci sumus ad Superioris qualitates minime respiciendo, rem imperatam, ejuisque circumstantias non dijudicando, nec ipsius mandati causas indagando; præterquam, quod Dei sit voluntas, quæ nobis esse debet loco motivorum omnium. Hæc viâ ad perfectam pertingemus obedientiam; omnia celeriter, simpliciter & confidenter, exemplo Patriarchæ Abraham, Samuelis Propheta, Petri & Andreæ Apostolorum, cæci Evangelici, Alphonsi Rodríguez nostri proficiemus, & quemadmodum illi, perquam felicem operum nostrorum effectum nanciscemur.